

Feladatok egy témakör feldolgozásához

Állatok a házban és a ház körül

Ezen dolgozatomban szeretném feldolgozni a természetismeret tantárgy „Állatok a házban és a ház körül” című témakörét. A kerettanterv erre a tematikai egységre órakeretként 8 órát határoz meg és előzetes tudáselemként felsorolja a háziállat, ízeltlábú fogalmát, illetve az életjelenségek közül a mozgást, táplálkozást, légzést, szaporodást és a fejlődést. A tanórákon különböző munkaformák és módszerek alkalmazása szükséges, melyek segítik a téma jobb megértését, ehhez kapcsolódóan készítettem-a teljesség igénye nélkül- feladatokat az egyes tartalmi egységekhez.

Feladatok

1. Mi a különbség?

Mi a különbség a háziállat és a ház körül élő állat között?

Cél: az előzetes ismeretek felhasználása, a különbségek megláttatása.

2. Mi a közös az alábbi képeken látható állatokban?

Cél: a magyar őshonos állatok megismerése, összehasonlítása, azonosítása, megkülönböztetése.



3. Hangjáték

Kövesd a megadott útvonalat, hol élnek az egyes állatok? Egészítsd ki a térképvázlatod a hangeffektusok alapján!

kakaskukorékolás

csibecsipogás

kacsahápogás

kutyaugatás

disznóröfögés

lónyerítés

macskanyávogás

báránybégetés

kecskemekegés

tyúkkotkodácsolás

tehénbögés

pulpulykahang

Hangeffektek: <http://color.oefi.hu/doboz01.htm> (2015.05.13.)

Cél: A házban és a házkörül élő állatokkal való megismerkedés, azok hangjainak felismerése, megkülönböztetése.

4. Szövegfeldolgozás

Olvasd el az alábbi Romhányi József verset!

Romhányi József: Marhalevél

...Hatalmas **Barom!**

Bocsássa meg, hogy pár sorommal zavarom.
Tudom, mily elfoglalt, milyen megbecsült Ön,
mégis tollat ragadott csülkőm,
hogy amit a marhanyelv elbőgni nem restell,
így adjam tudtára, Mester!
Ön, ismervén jól a tehénszív rejtelmét,
tudja, hogy nem minden a napi tejtermék.
Amíg szorgalmasan duzzasztom tőgyemet,
gondolatom egyre Ön körül őgyeleg.
Muú! Minden bikák közt legelőkelőbb!
Midőn megláttam a legelő előtt,
elpirultam, elsápadtam,
vágy reszketett felsálamban,
s úgy éreztem, hogy kék oson
keresztül a rostélyoson.
Muú, hogy forrt a vér szívembe,

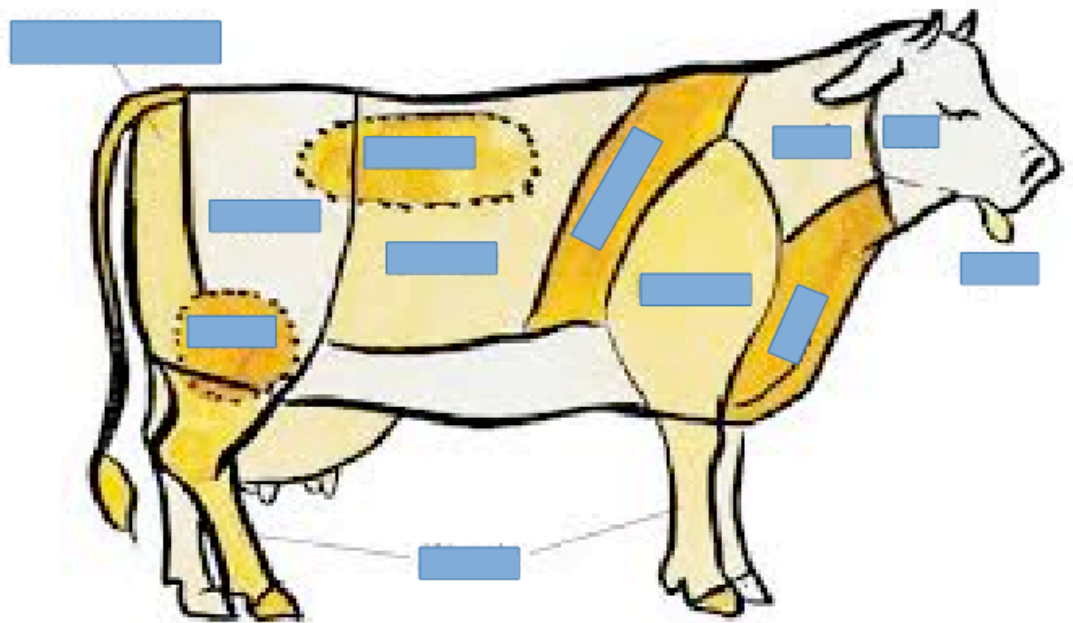
hogy tódult a bélszínembe!

Az a perc, mit velem Ön tölthet maholnap,
megrázza majd egész pörköltnek valómat.
Ám míg Önről ábrándozom kérődzve,
vad féltés öl a szívemig férkőzve,
és átjárja ó mind a kín,
velős csontom, mócsingjaim.
Már bánom e merész vágyat,
hisz Ön büszke tenyészállat,
csupa gőg,
mely után az egész tehéncsorda bőg.
De ne féljen **Bikaságod!**
Ha nem szeret, félreállok.
Nem fog látni leverte búsnak,
mert beállok levesthúsnak.
Ám ha mégis kegyes szívvel veszi ezt a levelet,
s megszánja az Önért égő **tehenet**,
válaszoljon hamar rája.
Üdvözli Önt a marhája...

- Az itt látható képen írd a megfelelő helyre a versben található testrészeket!
- A dőlt betűvel szedett „csülök” miért kakukktójtás?
- Magyarázd meg a vastagon szedett szavak jelentését! (barom, kérődzés, bika, tehén)

Cél: a vers kiindulási alapként szolgál a szarvasmarha testfelépítésének, a kérődzés folyamatának és a szarvasmarha család megismerésének bevezetéséhez.

Madár Otília



5. Csoportmunka (3 fős csoportokban, minden csoport más feladatot kap)

Készítsétek el a családok plakátjait!

- Kik a szarvasmarha család tagjai?
- Kik a sertés család tagjai?
- Kik a baromfi család tagjai?
- Kik a juh család tagjai?

Cél: az egyes állatcsoportok tagjainak megismerése, összevetése.

6. Modellezzünk!

Készítsétek el a szarvasmarha és a sertés fogazatának modelljét!

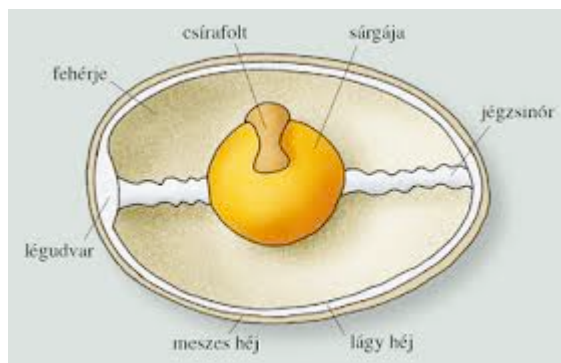
alapanyagok: olló, kartonpapír, ragasztó, cellux)

Cél: A redős és gumós felületű őrlőfog közötti különbség megláttatása, ebből következtetésként a mindenevők és a növényevők fogazata közötti különbség észrevétele vagyis a felépítés és a működés kapcsolatának bemutatása.

7. „Süssünk, főzzünk valamit...!” (3 fős csoportokban)

Vizsgáljunk meg egy tojást!

- Milyen a külseje?
- Üssük fel a tojást egy tálba! Mit látsz?
- Cseppentsünk ecetet a tojás héjára! Mit tapasztalsz?



Cél: a tojás részeinek megismertetése, az egészséges életmódra való törekvés erősítése.

8. Mondj igaz állításokat az alábbi kép alapján!



Cél: a házi kacsza testfelépítésének megismerése, amivel összehasonlítható a házityúk testfelépítése. A felépítés és a működés kapcsolatának bemutatása.

9. Miből készülnek az alábbi tárgyak?

tollpárna, szarufésű, kasmírkendő, angórapulóver, hegedűhúr, pacal, enyv

Cél: a tanulók megértsék, hogy a haszonállatokat több ok miatt is tartják. Nem csak a húrukért, tejükért stb. hasznosítják, hanem szőrükért, csontjukért stb. egyaránt.

10. Hogyan készül a házi túró?

Készítsetek folyamatábrát! Dolgozzatok párokban!

(tehén → fejés → tej → aludttej → melegítés → lecsöpögtetés → csomagolás)

Cél: az egészséges táplálkozásra nevelés. A hétköznapi életben fontos a helyes táplálkozás, de vajon tudjuk-e, hogy mi miből és hogyan készül? Megmutatni a tanulóknak, hogy akár otthon, házilag is könnyedén elkészíthetőek azok az alapanyagok, amelyeket nap, mint nap használunk.

11. Készítsük el gyurmából a tyúk és a sertés lábnyomát!

Cél: Az állatok testfelépítésének különbözőségeinek felismerése. A felépítés és a működés kapcsolatának bemutatása.

12. Rendszerezzük a háziállatokat!

Készítsük el dobozok és gyufás skatulyák segítségével a rendszerezést!

Cél: fogalmak egymáshoz való viszonyának megértése, összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés, rendszerezés képességének fejlesztése. A rendszerszemlélet fejlesztése. A hierarchikus rendszerezés elvének megismerése és alkalmazása.

13. Mit jelentenek az alábbi szólásmondások?

- Minden kakas úr a maga szemétdombján.
- Ül rajta, mint tyúk a tojáson.
- Ha már lúd, legyen kövér!
- Éhes disznó makkal álmodik.
- Nem mai csirke.
- A disznó sem tudja, mitől hízik.

Cél: az egyes állatok jellemző tulajdonságainak figyelembe vétele, s a hétköznapi életben is használatos kifejezésekben való megjelenése, jellegzetes tulajdonságok felfedezése.

14. Érveljünk!

„- Pista, képzelj veszek még egy kutyát!

- Jaj, Józsikám, hisz van már kettő. Nem elég?”

Az osztály egyik fele érveljen a megvásárlás mellett, a másik fele pedig a mellett, hogy ne vásárolja meg. Alkalmazzuk a disputa módszerét!

Cél: a felelős állattartás, állatok iránti felelősség megértése.

15. Dolgozzatok párokban!

„Te egyszer s mindenkorra felelős lettél azért, amit megszelídítettél.” (A. de Saint-Exupéry)

- a) Milyen tulajdonságokkal rendelkezik egy jó „gazdi”?
- b) Mik a fő feladatai?

Cél: az állattartás, az állatok védelme iránti felelősség megértése, a felelős állattartás igényének kialakítása, szokásrendszerének formálása.

16. Tanulmányi kirándulás egy háztáji gazdaságba

(A kirándulás során a gyerekek 4 fős csoportokban dolgoznak, s a feladatokat a nap végén összegezniük kell, majd írásban beadni. Megj.: Ezen feladatokat az adott háztáji gazdasághoz igazítva szükséges elkészíteni.)

Cél: a tanulók megismerkedjenek a háziállatok tartásával élő környezetben, illetve lássák mindazt, amiről az órákon szó esett. pl. felelős állattartás, állatok szükségletei, testfelépítése...stb.

17. Csoportmunka (3-4 fő, előre beosztott csoportokkal):

Készítsetek madáretetőt! (Előkészületek: kivitelezés megtervezése, szükséges anyagok beszerzése.)
pl. hurkapálcika házikó, cipős doboz etető, műanyag flakon etető stb.

Cél: az ember és az állatok kapcsolatának megvilágítása, a madárvédelem évszakhoz kötődő tennivalóinak elsajátítása, gyakorlása.

18. Készíts leírást az alábbi képek alapján!

Cél: rovarok testfelépítésének megismerése a házi légy példáján.

Képek: A sima ablaküvegen tapadókorongjai miatt ügyesen mozgó légy.



A fent említett feladattípusok természetesen más állatokkal is elvégezhetők, illetve más témakörökben is jól alkalmazhatók, így ez a feladatsor csak ízelítőt ad a témakör feldolgozásából. Úgy gondolom, hogy ezen témához is széles skálájú feladatok állnak rendelkezésre mind módszerüket, mind munkaformájukat tekintve. Továbbá a témakör lehetőséget ad a matematikaórán, technikaórán, az irodalom, a történelem, de akár az énekórán tanultak felhasználására és azok alkalmazására.

Feladatsoromban a szervezési módok közül előkerült a frontális, a csoport, a pár és az egyéni munka egyaránt. A munkamódszerek változatosságát tekintve igyekeztem olyan feladatokat kitalálni, ahol a tanulók kibontakoztathatják kreativitásukat, egymás ötleteivel gazdagíthatják ismereteiket, még akkor is, ha előzetesen semmi konkrét vagy éppen pontos tudásuk nem volt az adott témával kapcsolatban. (pl. túró készítése) A feladatoknál külön-külön nem jelöltem meg, de igyekeztem olyan feladatokat kitalálni, mely fejleszt a egyes kompetenciaterületeket, legyen szó akár a kommunikációs képességekről, a szociális és állampolgári képességekről vagy éppen a művészi kifejezőképességekről stb.